

PERŽVALGA.

„Naujosios Galdynės“ ikišiol buvom negavę nuo 20-to numerio. Dabar apturėjom įvairiais keliais, daugiausiai per Prusus, visus numerius iki N32. Bet... tai jau paskutinis „N. G-nės“ numeris. Pavymui 8 numerius caro valdžia konfiskavo, ir dėlto tas laikraštis dabar turi paliauti išeidinėjęs. Gaila. Bet žmonės, kurie teisybės nemėgsta ir nekenčia, kad kas ją nuoga-pliką parodo, turi dabar dėkavot ne tiek caro valdžiai, kiek valdžiai dvasiškai — lietuviškiems kunigams. Jie denuncijavo, skundė valdžiai ir patys stoji ne kartą žandaro vieton ir atimnėjo iš žmonių „Naują Galdynę“, o į tos vietą brukio juodašimtiškus lapelius, kur ne krislo krikščioniškumo ne išminties nėra, vien siundymai žmonių prieš laisvės karžygius ir prieš žydus (pvz. — „Žydai mus nori praryt“).

Vienok „N. G.“ redakcija da sako, kad nustoja išleidinėję „N. G-nę“ tik tuo tarpu. Tai da yra viltis, kad tas laikraštis vėl atgis ir vėl drąsiai skelbą teisybę, kaip skelbė.

— Liet. Socijaldemokratų Partija gruodžio mėn. pradėjo leisti neperijodiškai „Partijos Žinias“, užsienyje, Londone N1 susideda iš keturių dienraštinės popieras lapų. Jame telpa visoki partijos ir jos organizacijų nutarimai ir šaip svarbesniejai, necenzurški pranešimai.

— „L. S. D. Partijos Žinio“ praneša, kad Vilniuje vietinė organizacija įkurė agitatorių mokyklą.

— „Kovoje“ apskelbtas ant ras referendum L.S.P.A. Tai 19-qs kuopos įnešimas, kad „Kovoj“ būtų garsinamos pravadės visų „aukautojų, davusių pinigų sušelpimui L. S. D. P...., nežiurint prieg tam, ar aukos bus prisiųstos „Kovos rėdysten ar ne“.

Bet „Kovos“ zeceriai atsišaukia, kad jie nestatysią visų aukautojų vardus, išimant tik tuos, kurie atsiųs ir pinigus į „K.“ redakciją. Vardai statomi smulkioms raidėms, kas labai apsunkina darbą, dėlto zeceriai neapsiima tai atlikti, kad ir partija nutartų per referendum. Ir teip, sako jie, mes gaunam tik po 9 dol. per savaitę, o „Lietuvos“ statytojams moka po \$16,50

— L. S. P. A. Centro Komitetas, kaip praneša „Kova“, nutarė išleisti „Revoliucijos dainas“ dviejose atskiriose knygutėse: su gaidomis ir be gaidų.

— „Aušros“ D-tės apyskaita, už pereitus metus su viršum, parodo, kad įplaukų buvo 1546 dol. 40c., išleidimų — 1147 d. 95c.; izde šiems metams lieka 398 dol. 45c. Jei galima iš apyskaitos spręsti, tai „A.“ D-tė sušelpia 7 ypatas, eigančias augštesnius mokslus. Tarpe tų mokslivių figuruoja trys moteriški vardai: Vanda M., Vladislava B., Veronika J.

— Kaip praneša New Yorko amerikiečių socijalistų laikraštis „Worker“, aną savaitę turėjo susitverti Brooklyne Rusijos revoliucionierių „Raudonojo Kryžiaus“ Draugijos šaka, kurios tikslas bus maždaug toks, kaip mūsų „Kankinių Kasos“ komiteto — šelpti ir prigelti nukentėjusius dėl caro valdžios, už politiką. Į tą draugiją įeina įvairių rusų partijų ir sąjungų žmonės.

— Žagarės apielinėj (Šiaulių pav.) susitvė. e profesionalinė laukų darbininkų sąjunga; jos įstatymai patilpę, „N. G.“ N29. Sąjungos tikslas: rūpintis darbininkų buvį pagerinti; suteikti pašalpą sąjungos nariams, netekusiems darbo, ir padėti jiems surasti uzdarbį; platinti sąjungos narių susipratimą, dorą ir apšvietimą; tarpininkauti, killus nesusipratimams tarp šeimininkų ir samdininkų.

Iš Lietuvos.

Vilnius. (Gruodžio 27 d., Sausio 9 d.). Šiandien atidaryda „Pirmoji lietuvių dailės paroda“.

Prie atidarymo buvo gener.-gubernatorius, policmeisteris, vyskupas Ropp, daug lenkų, rusų, baltgudžių ir visi Vilniaus lietuviai, ne, mat, visi užkviesti buvo.

Iškilingai atveriant parodą D-ras Basanavičius perskaitė savo kalbą (kurią čia pridedu) paaiškindams parodos vertę ir linkėdamas jai geru pasisekimo užbaigę su trenksingu publikos delnų plojimu.

Po Basanavičiaus kalbėjo vienas baltgudis; baltgudžių gražiojkalboje trumpai išdėstė baltgudžių vargus, nurodydamas tų vargų šaltinius; kalboje uždrožė gerokai Roppui ir gen.-gubernatoriui, kuris pamatęs truputį teisybės prieš akis, iškurė namon; Ropp dar paskui ilgai apsuptas kelių kunigų apžiurinėjo parodą.

Po baltgudžio prakalbos da kokia ten moteriškė ištare gerus linkėjimus lietuviams. Galiaus Basanavičius rusiškoje kalboje pritarė keleta žodžių baltgudžiui, perskaitė apie 5-ketą atsiųstų telegramų iš įvairių dalių svieta su gerais priėjutimais-parodai — užbaigę visus kviesdamas užsirašyti savo pavardes į atminties knygą; pirmas užsirašė: Edvardas Roppas, Vilniaus vyskupas, o paskui kiti. Atpausti ir „parodos katalogai“. Paroda gana idomi. *Laurukas.*

Pilviškiai (Suvalkų gub.). Gruodžio 23 d. buvo Pilviškiuose vietinės „Žiburio“ filijos susirinkimas. Darbštūs žiburietis kun. Kulikauckas pirmiausia įcėš klausimą apie pasielgimą kai-kurių „Žiburio“ sąnarių, įstojusių į neseniai įsikursią Pilviškiuose bendrovę „Šviesa“. Mat, ponui

Kulikauckui nepatiko, kad bedieviška, jo nuomone, „Šviesa“ paveržė „Žiburio“ sąnarius. Norėdamas uždrausti žiburietiams priguleti prie „Šviesos“, padavė apsvarstyti tą klausimą susirinkimui. Dauguma pataikaudama kunigėliui, sutiko su juo, bet atsirado ir priešingos nuomonės. Tai buvo tik mažuma 7 prieš 40. Negano to, kad Kulikaucko šalininkai pergalejo, bet atsižymėjo savo begėdišku pasielgimu. Neuzkėsdami savo priešų, apšaukė juos bedieviais ir sugniauzė kumsčius norėjo prašalint juos iš susirinkimo. Komitetas, matydamas, kad „Žiburio“ susirinkimas pavirto į susirinkimą girtuoklių aludėje, patarė įniršusiems žiburietiams paskirti 7 „bedieviams“ mėnesinę metavonę ir tik mėnesiui sukakus išbraukti iš skaičiaus „žiburietų“, jei nesutiks atsiskirt nuo „Šviesos“. Susirinkusieji ant to sutiko.

Pagirtinas susirinkimas!

Vienas iš „bedievių“.

Josvainis. (Kauno pav.). Miestelis Josvainis guli ant kairiojo upės Šišvos kranto. Išskyrus kelis žydėlius, visas miestelis užgyvendintas vien tik ukiuinkais, kurie save vadiną miestelėnais. Na o pas mus, Lietuvoj, kas gyvena miestelyje ir dar nešioja miestelėno vardą, kitaip nekaltės, kaip tik lenkiškai. Tą galima pritaikyt ir prie „miestelėnų“ Josvainio. Tantiškas susipratimas ant žemiausio laipsnio, teip-pat ir apšvietimas ne per augštai stovi, nors jie daugiausia naudojami ir naudojami čionykščia mokykla. Bet kokią naudą toji mokykla atneša gyventojams galima manyt iš to, kad vaikas vaikščiojęs kelias žiemas nešmoksta nė pasikaityt. Na nieko stebėtino, nes ko gi galima reikalaut iš mokyklos, kurioj mokytojas nė žodžio nemokas lietuviškai. Šimet direkcija „iš Dievo mado“

lonės" atsiuntė lietuvių mokytoją, kuris užima pagelbininko vietą. Jau mokina lietuviškai, ir daugumas užganėdinti, sakau daugumas, nes kai-kurie tėvai, atvedę vaikus, išreiškė norą mokyt jų vaikus vien rusiškai. „Mūsų vaikai moka lenkiškai, tai kam jiems lietuviškai mokytis, velyk tesimokiną rusiškai". Išties ašis užsikimšus reikia bėgti, išgirdus tokį saprotavimą. Vis tai polonizacijos ir „apšviemo" vaisiai.

Aplinkiniai gyventojai ne turtingiausiai gyvena, o dar juos labiau vargina prasiplatinusi girtuoklystė. Iš viso „ragučio" įstaigų yra: monopolis ir dvi aludė, o slaptų ir nesuskaitys. Pirmiau buvo tik viena aludė, bet turbūt jos buvo permaža, ir žydas šį rudenį atvėrė antrą, kurią teisingiaus butų pavadinus smukle. Kasdien girdet it bičių užimas, žmonių balsai, o šventadieniais vakare baugu praeit pro „ragučio rumelį". Vietinė dvasiškija kovote kovoja su ta didžiausia mūsų nelaime, bet pasekmės vis dar ne džiaugtinos. Ir kaip gi mūsų žmonėms atisakyt nuo to „gaivinancio skystimelio!"

Norint žmonės ne turtingai gyvena, tačiau išgalė jo pastatyti puikią bažnyčią, žinoma, vis tai ačiu nenuilstančiam dabartinio kun. džiakono trusui. Bažnyčia statyta p. Zaborskio, iš Šjaulių. Kiek pirmutinis pridedo truso, tiek antras gracijos prie tos bažnyčios. Ir išties, Josvainiečiai, šitie du vyru tikrai užaipelnė nuo jų padėką.

(„Vil. Žin.")

Vilnius. Konfiskavimas. „N. Gdynės" N29 teip-pat konfiskuotas, bet paimti policijai nepasisekė nė vieno numerio. Gruodžio 12 buvo konfiskuotas atsišaukimas į „Laukų ir pabriku darbininkus, bežemius ir mažazemius", at-

spauzdintas iš „N. G." N29. Tarytum visai nėra prie ko prisikabinti tame atsišaukime, bet mūsų cenzoriai rado. Spauzdinta tebuvo 500 egzempliorių, tai juos visus ir paėmė.

Taujėnai (Ukmer. apskr.). Garsus kunigaikštis. Kas trokšta garbės, tas ją ir įgija. Imkime, kad ir mūsų „šviesųjį" kunigaikštį Radzivilą. Tai turtingiausias visam apskritij ponas: jam priklauso beveik pusė viso Ukmėrgės apskričio žemės ir miškų. Bet ir to jam negana. Užsinorėjo pragarsėti „veikėju". O kadangi dabar lengviausia pragarsėti įvairiems caro tarnams (apie jų garsius darbus ir terašoma laikraščiuose), tai ir nusprendė jis „tėvynei ir sos-tui" patarnauti: susibičiuliavo su policija ir teip, kad retai su ja persiskiria. Tankiai matyti, kaip jis važiuoja per sodžių savo naujųjų sėbrų draugystėj, apskričio viršininko padėjėjo ir 5—10 sargybinių: nemanykite, kad ant „medzioklės" vilkų šaudytų, — ne... tik socialistų gaudytų. Štai kelios žinios, kurios turbūt bus įrašytos auksinėmis raidėmis Radzivilų giminės knygoje. Lapkričio 16 d. kažin-kokie žmonės Juodgirio miške atėmė iš medininko Viktoro Žasioko šaudyklę ir revolverį. Kunigaikštis tuo tarpu buvo Ukmėrgėj kunigo pakastuvėse. Viską metęs, kunigaikštis pasiėmė policiją ir nuvažiavo Juodgirin. Patyręs, kad Repšėnuose ir Vičiunuose buvo vestuvės, padarė pas vestuviniukus krata. Kratė jis pats neuzsitikėdamas sargybiniais ir netik žmones, badė dar po pečelium: rasti nieko nerado, tiktai išgązdino ir išvaikė visas vištas. Karolinavė suėmė sjuvėją Jurgį Strazdą, kurį surakintą, nugabeno Ukmergen. Buvo norėję suimti atvažiavusio ten iš Kraupėnų kurpio Jono Dzenio, bet tas

pabėgo miškan: sargybiniai, besivydami jį, priklimpo baloj, Be to, iškratė dar ir suėmė vieną žmogų Traupų, kuris sakėsi esąs nuo Kovarsko; rado pas jį revolverį. Laikė tos medzioklės kunigaikštis su savo sėbrais gyveno pas p. Kutlerienę, kuri davė jiems prieglobą, vežėją, arklių ir maistą: tokiu budu ji keršijo „cicilikams" už tai, kad praėjusiųjų metų laisvių dienose chuliganai atėmė iš jos 15 rb., žadėjo paimti dar 15, bet ji išsigandusi pabėgo pas svainį. Dabar ji skundėsi kunigaikščiui, kad pas ją yra 3 samdininkai — neramūs žmonės; kunigaikštis paliepė jiems išsinešinti iš dvaro, kitaip sakėsi įkišias visus kalėjiman. Bet to viso negana. Kunigaikštis parašė atsišaukimą, kuriame žada 100 rub. tam kas nurodys, kur yra jo šaudyklė ir revolveris. Tik tai atsišaukimas parašytas lenkiškai, vietiniai gi „chamai" lenkiškai nesupranta, tai jis jieško dabar, kad kas jam išverstų lietuviškai. Buvo nuėjęs pas vietinį mokytoją, bet tas atsisakė išversti; teip ir neteko dar mums išvysti to „manifesto".

Padovinio valsč. (Kalvarijos pav.). Pereitąją savaitę raštinėn buvo sušaukti nestojusių kariumenėn vaikų tėvai: surašinėjo turtą, kiek kuris turi žemės, kur yra sunus. Matyti, valdžia nori uzdeti kokią pabaudą. Buvo apskelbta, kad už neturtinguosius turėsią atsakyti giminės; taigi, labai idomu, kurie giminės ir ligi kurios eilės; o gal, apskritai, visiems žmonėms reiks atsakyti: juk nuo Adomo ir Jievos visi giminės.

Žmonės nelabai atboja; sako: „ar atsiras, kas perka mūsų kruvinu prakaitu uždirbtą turtą?" Valdžiai gi pinigėliai butų labai sugadu: daug jai atsiranda vis naujų išlaidų: tai ministariai apsigavia, tai kuni-

gaikštis išvažiuoja šiltuose vandennosen gydytis ir tt. („N. Gad.")

Pajevonys (Vilkaviškio pav.). Išdavėjas. Užbalių sodžiaus ukininkas Prataševičius nurodė policijai, bukdarbininkas Simanas Maknavičius turįs revolverį ir uždraustų raštų. Jau kelis kartus buvo apsilankiusi pas jį policija, bet ikišiol vis da nepasiseka jai jo suimt. Minėtasis Prataševičius netik ilgą liežiuvi turi, bet ir ilgas rankas: kad tik kas kiek, jis tuoj muša savo samlininkus. Papratęs, mat, kitiems žandus daužyti: kariumenėj budamas, jis buvo untreatficieriu; norint tai jau seni laikai, bet vis da jis tuo giriasi.

Pilviškiai (Vilkav. apskr.). Krata ir suėmimai. Spalių 17 d. Pilviškiuose suėmė buvusį Veiverių seminarijos mokinį Vladislovą Žiurį. Į antrą dieną jo tėviškėj padarė krata: rado 2 revolveriu ir punda (apie 600) proliamacijų: „Šveskime 1 gegužės". Konfiskavo daug pirmėiviškų, nors ir leistų cenzuros, knygečių. Tą pačią dieną areštavo ir Vladislovo brolių Joną Žiurį. Laikinasai Suvalkų gen.-gubernatorius įtupdė Vladislovą 3 mėnesiams, o Joną pusantram mėn. kalėjiman. Kaltina juodu priešvaldiškame veikime.

Kalvarija (Telšių pav.). Šnipo makaulė nukentėjo. Neseniai šnipą Štulpiną vienas vaikas gerai apkulė. Gaila, kad varkšą teip smarkiai sumušė, — jis manė paliksiąs sargybiniu Kalvarijoje, o dabar su išdaužta akimi nebelabai pataikys šauti į „cicilikus". Vienam žmogui jis prasitarė, kad gaunąs gerą vietą Kaune už šnipą. Žinoma, valdžiai neapsakomai reikalingi judošiai!

(N. Gad.)

Dabarties evoliucija.

I.

Senasis svietas greitais šuoliais artinas prie visasvietinės revoliucijos, t. y. prie tokio sujudidimo, kuris prasidėjęs vienoj vietoj greitai apima tą šalį ir pereina į kitas šalis. Teip atsitiko 1848 m. visos viešpatystese sueinančiose su Prancuzija; iškilus ten revoliucija perėjo ir į kitas šalis; beveik tą pat padarė ir Rusijos revoliucija 1905 m. Vienos šalies senojo surėdymo išnykimas duoda naują gyvenimo šaltinį visai pasaulei.

Sitos minties patikrinimui mes galim atsiremti ant mokytojų vyrų triuso — philozophijos, istorijos, pasižiureti į pažįstamą vokiečių istoriką Gerwinusa arba į italų mislytoją Ferrari, kuriuodu ištyrineję mūsų gadynės istoriją, išvedė tai, kad Europa turi butinai perleisti šito šimtmečio pabigoje didelę revoliuciją. Bet del ko-gi? Mums užtenka, kad mes apsidairom apie save ir viską gerai apžiurinėjam; įsigilinkim į tą ką mes patįs pergyvenom paskutiniame pereinamo šimtmečio ketvirtidalyje, tada pamatysim, kad du svarbius faktoriai pasirodo kaip pilkos figuros po tamsos priedanga dabartinės visuomenės gyvenimo paveiksle: iš vienos pusės liaudies prabudimas, o iš antros — pilnas nepraktiškas viešpataujančių luomu, kurios stegiasi morališkai ir ekonomiškai sulaikyti progresą (pirmeivystę) ir jų bevil-tis stengimasis savo priešmirtyje sulaikyti liaudies prabudimą. Tai yra tas orientas apie ką koncentruojasi istorija.

II.

Pridulkusioj dirbtuvėj, prikusioj gertuvėj, ant pat namo augtū ir kelnorės urvuose ir mineralų kasyklose, — visur eina atgimimas minių, iš jų išsidirba nauja pasaulė.

— Iš tų tamsių miesto ir sodžiaus darbininkų minių, kurias bagočiai su savo tarnais prižiuri ir persekioja, bijodami jų, vis gi išeina sujudinimai ir visu didžiųjų permainų pradžia laukiama tikrai iš jų, t. y. darbininkų. Ir tarpe tų tamsių žmonių minių eina svarstymai ir konokaišciausi ginčai apie klausimus iš dabartinio visuomeniško gyvenimo ir politikos. Visi klausimai, paties gyvenimo pastatyti apivarstymui priešais pasaulės šviesuolius, yra teipogi svarstomi ir darbininkų luomos, ir ant visų klausimų jie randa savo atsakymą, naujas ir teisingesnis, sutinkantį su visos liaudies teisingais reikalavimais. Savo tamsiose biednose budelėse ir urvuose, žmonės, be apšvietos, neturinti mokslo, vargdami, išriša progreso klausimus, o bagočiai, suprantanti, drąsiai naikina tą visuomenės „ligą“ (kaip buržuazija vadina progresą). Bet vistiek pat tarpe jų (darbininkų) atsiranda, išsdirba naujas supratimas.

Begalinis nevienodumas, apsi-reiškiąs tuose didelių klausimų svarstymuose, palikta mūsų gentkratei. Tos mislįs, kurioms mislija mūsų dienų politikierai, tankiai yra neteisingos, teip gi klausimai ir išsirišimai tankiai yra neaiškiai statomi, — buna visokių nuomonių. Bet tarpe tų begalinių nevienodumų ir nesupratimų, dvi mislįs pradeda vis labiau ir labiau išsiaiškinti: pirmoji tai butinas panaikinimas nuosavybės, arba teisingiaus sakant — ypatingo žemės ir darbo įrakių užgrėbimo prašalinimas, o po to — komunizmas; antra — visagalingos viešpatystės panaikinimas, kuris duos visuomenei laisvai plėtotis, laisvą susivienijimą visos pasaulės darbininkų. Tas visuotinas senosios pasaulės galas-revoliucija — veda žmoniją prie vienybės, bet ne prie tos

vienybės arba lygybės, katra vidutinės luomos parašyta ant jų vėliavų, bažnyčiose ir net kalėjimuose, kad geriau tamsius darbininkus galėtų suvilioti ir privergti, bet prie tikros vienybės, katra apgis visų tiesas ir duos pilną laisvę darbui ir darbo įrankiams.

Kaip stengėsi ir stengiasi valdžios apmalšinti tą judėjimą, bet tos pastangos vis lieka be vaisiaus. Valdžios grūdžia į kalėjimus to naujo mokslo platintojus, degina jų raštus — visai persekioja, bet vistiek tas auga, įsigilina į žmonijos protus ir paima jų širdis, panašiai kaip tuose laikuose kada buvo apėmus visą žmoniją viltis apie laisvą žemę Palestina, kada ant šaukimo „šventųjų Rymo-Kat. bažnyčios tėvų“ Petro Amieniškio, Augenijaus XI ir Inocento III, tarpe 1094—1189 metų, rinkosi žmonės ir rašė į eiles kryžnešių arba kryžiokų.

Laikais idėja lyg užsnusta. Bet ji nemiršta. Ji neiškyla į žmonijos viršų ir gyvena joje lyg po žeme (paslaptai), bet tas traukiasi neilgai; greitai ji išsiteršia švieson, daug stipriau ir smarkiau, ne kaip pirma. Pasižiurėkite į pačius darbus, kaip tai į socializmo kilimą Prancuzijoje, tame neilgame perijode paskutinėse trijose dešimtyse metų. Banga, vienoj gadynėj pasirodžiusi, nu puola, susimuša, išnyksta; ir matai vėl išnaujo pasikelia augščiau, smarkiau ir stipriau. Teip buvo ir Rusijoje. Misli-jama, kad socializmo idėja šiandien pas mus visai užgesus. Bet nebijokite: greitai, labai greitai, jį vėl užsidegs aiškia liepsna, išeis iš savo laikinės paslaptinės ir pradės išnaujo, teisingiau, plačiau ir sparčiau, ne kaip pirma, platinties. Viešpatystės socializmas persimaino į anarkizmą, ramusis socializmas persiverčia į revoliucioniškąjį. Ir kaip tikrai kur-nors Eu-

ropoj ar Amerikoje bus pradėta įvykdyti gyvenimo idėja, panašūs mėginimai tuojaus bus pradėta visur; tada socializmas paliks svarbiausiu kasdieniniu klausimu ir visuomenės darbo programu. Prileiskim, kad socialistam pasiseks įvesti į gyvenimą savo programą, kad ir kokiam mieste ant žemės kamuolio; išgirdusi tai kitur žmonija nedaug manys ir su visu gyvumu stos prie naujo gyvenimo, neatbaidoma ir nepergalima...

Ta mintis nebetoli. Visi artinas prie jos. Biednumas priverčia biedną apsimislyti; bedarbės duoda darbininkui progą atsitraukti nuo siaurųjų sienų savo dirtbuves, išeiti į šviesą, apsižiureti ir toje šviesoje pamatyti savo vargo baisumą ir priežastį. Ant galo pamato silpnumą valdančių luomų, kurios niekaip negali pažinti žmonių skurdo ir kentėjimo ir nieko negali daryti, kad tas skurdas būtų prašalintas, palikus šios gadynės surėdymą — kapitalizmą.

(Toliaus bus.)

A. Kaimynas.

Lukėjimas tai pragaištis.

(Priedas prie straipsnio: „Mūsų apšvietos reikalai“, „V. L.“ N2—06).

Rodos, jau nebepirmas šitas užmanymas apie reikalingumą mokslo, apšvietos, o ypač reikalingumą budinimo ir kelimo tautiškos dvasios tarpe čia (Amerikoje) gemančios ir augančios lietuviškos jaunuomenės. Bet žiurint į dalykų stovį su atyda, aiškiai matoma, jog mes vis dar ko laukiame — laukiame geresnių laikų, geresnės progos. Kada mes jų sulauksim, — patįs nežinom. Tačiau, ištikro laukiame pragaištis — pragaištis nuo lietuviško regračio augančios Amerikoje mūsų jaunuomenės. Teip, laukiame ir teisinamies. Teisinamies, kad tai

šiuo tarpu negalima. Butent šiandien, kuomet Maskolijoje, žinoma — sykiu ir Lietuvoje, lošiama kraujinga tragedija, kuri turi užsibaigti išgriovimu sutrunėjusio monarchizmo ir kurioje kiekvienas turime kaip nors dalyvauti.

Vienok ar dalyvaujame visi? Toli gražu, ne! Ir abelnai mes lietuviai pirmam tos tragedijos akte lošime visai menką rolę. Iš to atžvilgio, jeigu ir tolesniuose aktuose tiek tedalyvaujame jeigu ir Lietuva gaus savo savyvaldą, tai ne mums toji garbė bus, ne mes ją gėrėsime. O priežastis to viso mūsų neveiklumo, tai mūsų tamsumas, apsileidimas, vienu žodžiu paskendimas Romiško katalicizmo fanatizme. Mūsų spėkos ir sunkiai uždirbtas skatikas su mažu išėmimu tampa panaudotas palaikymui tamsos — prietarų ir ant garbės Bachusui *).

Ar galime tikėtis susilauksia ko gero iš mūsų kunigijos, kuri yra: *laudatori temporis acti*, kuriai dar kvepia inkvizicija?

Kada visas pasaulis žengia prie reformų, rupinasi apšvietos pakėlimu ir išliuosavimu žmonijos iš vergovės pančių — pančių ekonomiškų ir politiškių, tada ji stengiasi tą viską patremti ir likti prie senovės.

Kada Prancuzija ima apribuoti nieko gero neišduodančias, tiktai dar blėdį nešančias vietas ir apverčia jas į apšvietos įstaigas ir ima sulaikyti Romiškojo Tėvo milijonines įplaukas — ji (kunigija) verčia ir keikia iš apmaudo, nes tai reiškia, jog artinas galas katalicizmo.

Taigi be krupčiojimų ir be atidėliojimų tolesniam laikui — visi prie darbo! Abejonė ir lukėjimas veda į prapultį, bet tikras pasiryžimas ir pasišventimas atneša pageidaujamus vaisius.

Be abejonės, nebus jokio vargo, įkufus tam tikrą akciją.

*) Girybės dievas. R.

nę bendrovę, sulyg p. Parcės iš Pazvelsio sumanymo. Prie tam reikia paminėti, jog užsiminus apie tuos dalykus, t. y. apie įsteigimą mokyklų, net ir pavieniai sako: — „Nors ir pats viso ko reikalauju, viso ko truksta, tačiau nesigailėčia tam dalykui penkinės“.

Aiškliai mums parodo faktai, jog tauta, kuri stovi ant augštesnio apšvietos laipsnio, moka ir geriau ginti savo reikalus. Pavyzdys:

Kaip nariai kovojo ir kovoja mūsų draugbroliai latviai, neatbodami nė ant jokių caro ir jo šunų — nuozmaus Orlovo-terionybių.

Tas pats būtų ir su lietuviais ir jie mokėtų ginti savo reikalus ir savo tėvynės tiesas, jeigu nebūtų buvę skandinami per kelis šimtmečius religiškam fanatizme. Bet laikų, kurie praslinko nebesugtąžisime ir bereikalingas būtų aimanavimas. Nieks kitas mus neišgelbės iš vargų ir baisaus skurdo, kaip tik vieninteliai tyras mokslas; prieš jį niekas neatsilaukys; jis nieko neišsigąsta; jam kelias visur atviras ir kur jo sėklos syki pasėtos, jau jų nebeišraus ten jis auga, bujoja ir atneša neįkainojamus vaisius.

Neatsilikime ir mes lietuviai; rengkime jam dirvas, o galėsime naudotis prakilniais jo vaisiais. *Menkutis.*

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Caras išleido naują ukazą apie permainą laivyno žinyboje. Pagal tą ukazą naujas laivyno ministeris adm. Dykov, tik ką paskirtas į vietą atsiskiusiojo admirolo Birilevo prima visą atsakomybę ant savęs, taigi caras tos atsakomybės ant savęs neims kaip buvo ketinęs.

Valdžia stengiasi įvykdyti savo sumanymą apie padidini-

mą kariškojo laivyno, tik pinigų tam reikalui netur.

Pereitą nedėdienį Peterburge buvo darbininkų atstovų rinkimai; tarpe 138 išrinktųjų yra 77 nepriklausomi radikalai, 34 solijaldemokratai ir 11 socialistų-revoliucionierių.

Tą pačią dieną buvo rinkimai Maskvoje: tarp 192 yra išrinkta 97 neprikl. konservatyvai, 52 solijaldem., 3 soc.-revoliucionieriai ir 25 konstit.-demokratai (kadetai). Taigi Peterburgas pirmėivėnis už Maskvą, kadaugi ten viršūmė radikalai, kurie nors netikri revoliucionieriai, bet ne valdžios pėremėjai, o Maskvoje — konservatyvai, kuriems šis nagaikos surėdymas tinkamas prilaikymui.

Lodžiuje, Lenkijoje, teroristai vidurdienyj nušovė policijantą ir du kareivius; kareivių patrolė šovė neva į kaltininkus, bet nušovė du ir sužeidė kelis visai nekaltus žmones.

Gardyne šaudėsi policija su teroristais. Nušauta 5 policijantai, kalėjimo užveizda ir 1 teroristas. Kelios ypatos iš abiejų pusių sužeistos.

„Raudonojo Nedėdienio“, t. y. revoliucijos pradžios atminimas, sausio 22 d. apsiėjo be didelių sujudimų. Peterburge tik buvo apšaukta tą dieną nedirbt. Policija buvo stropiai prisirengusi, padauginta šnipų skaičius ir kariūmenė buvo parengta. Did. kunigaikščiui Vladimierui, kurs tą nedėdienį du metu atgal darė skerdynes žmonių einančių prašyti caro malonės, policija pasakė, kad už jo gyvybę ji neatsakysiant, geriau, girdi, būtų, kad kunigaikštis prasišalintų iš Peterburgo; Vladimieras ir išvažiavo tą dieną Carskoje Sielo.

Jamaika ir Ameri

Amerikos laivas „Missouri“, kaip pagal Amerikos laikraščius buvo minėta pereitam „V.

L.“ num., žiniose „Iš visur“ šovė Jamaikoje miesto Kingstono pakraštyje ne prašytas gubernatoriaus ir ne sumišusių kalinių numalšinimui, o tik pagal abelną paprotį, pasveikindams svetimą šalį.

Žemės drebėjimu išgązdintiems žmonėms nepamėgo toks „pasveikinimas“ ir gal dėl to sujudo prieš amerikiečius. Bet žmonės da netoki pasiūliai, kad už menką ką išgriptų tuos, kurie nors nenuosekliai pasielgė, bet visgi atvažiavo su pašelpa ir pagelba, kaip tūi Jamaikos gubernatorius Swettenham padarė su Amerikos admirolo Davis ir jo laivais, patardamas išsikraustyti iš Jamaikos. Mat, sako, be amerikiečių pagelbos mes apsieisim ir tvarką prižiūrės Anglijos valdžia (Jamaika yra Anglijos kolonija).

Gub. Swettenham pasielgė lygiai teip, kaip pereitą pavašarį prez. Roozeveltas, kuris buvo atsisakęs priimt svetimų šalių pašelpą, gabenamą nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo San Francisco mieste. Tada prezidentas apsiriko, sakdamas, kad Amerikos „visuomenė“ gana turtinga kad galėtų aprupinti savo žmones be svetimų pašelpos. Laikraščiai jį išjuokė, primindami, kad jis maloniai priėmė svetimų šalių dovanas, jo dukterei Alicijai siunčiamas, o nelaimingiems žmonėms pašelpos jis nenor priimt. Teip dabar padarė ir Jamaikos gubernatorius. Amerikos laivai su maistu, drapanoms ir gyduolėms apšėjo Jamaiką, bet žmonės ir laikraštija apkaltino Swettenhamą. Buvo pranešta, buk jai daręs paliepus Anglijos valdžiai. Bet Anglijos valdžia ir visuomenė nepagyre to jo pasielgimo ir, turbut, jis jau apšėjo savo vietą. Prezid. Roozeveltas nuspendė užhaigtą kiviurę.

Isz Amerikos.

Kunigas ir pekla.

Musų kunigai tankiai žmones pažada pragarui arba peklai, kad tik nepergausiai aukauja „ant bažnyčios“ ir nenori atsiduot jiems su kunu ir dušia. Tas vis išeiua ant gero kunigams. Atsitinka ir pas svetimtaučius toki prakeikimą už skupumą, bet tarp jų ne visada kenčiami toki kunigai.

Chargin Falls, Ohio, kun. Burton per pamokslą kaip pradėjo sakyti apie pragaro baisybes, tai teip užsidegė, kad peklos gyventojus atrado geresniais esant už savo parapijonus.

Jūs—šaukė kun. B.,—visaip atengiatės išsisukt nuo mokėjimo ir aukų bažnyčios reikalams, bet neišsisuksit nuo Dievo bausmės; nenorite mokėti kas reikia, nepatinka jums kunigas, tai dėlto po smert gausit geresnį, jums su įkaitytom replėms ištrauks apkalbingus liežuvius, jūs prakeiktos dušios!...

Teip besakant pamokslą žmonės pradėjo šaukti rekti ant kunigo, kad eitų sau kur nori. Išvijo kunigą ir neleidžia jo daugiau į bažnyčią.

Vaikai—

darbininkai.

Dabar kongresas ir senatas užimtas tarp kito ko ir vaikų darbo klausimu. Tam tikra komisija per kelis mėnesius rinko žinias apie vaikus darbininkus ir jų skaičių, ir dabar išdavė apyskaitą (turbut—ne pilną), kuri parodo, kad 1900 m. Amerikoje buvo išviso 1,750,178 (1 milijonas 750 tūkst. 178) vaikai-darbininkai senumo 10 lig 15 metų. Žmonių tuomet išviso buvo 76 mil. 303,387. Dirbančių vaikų buvo 72 proc. mergaičių 28 proc. Vaikų-darbininkų skaičius tarp negrų be sulygino didesnis, ne kaip tarp baltveidžių. Daugiausiai ateivių vaikai yra priverčiami dirbti. 20 tūkstančių šeimynų,

kaip rodo minėta apyskaita, savo vaikus pristato prie darbo, dėl neturtė, arba dėlto, kad negali tėvai užlaikyti savo šeimynus už savo menką uždarbį. Teisingai tvirtinama, kad vaikų ir moterių darbas varo žmoniją prie išsigimimo, o kad tą prašalinti, reikia pagerinti darbininkų buvis. O ar tą padarys kapitalistų valdžia?

**Eksplozija
kasykloj.**

Coloradoj Fuel & Iron Co. kasykloj atsitiko gazų eksplozija. 20 suviršum darbininkų atrasta negyvų, o kiek liko užgriuvusių, da nežinia. Toje kasykloje daugiausiai dirbo ateiviai.

939 skundai!

Grand Jury Hancocko pavieto, Ohio, pakėlė kovą prieš kerosino trustą Standard Oil Co. jau nuo 3 metų. Jogn D. Rockefelleris, turtingiausias pasaulėje žmogus, ir kiti to trustų stulpai turi ant savęs net 939 atskirus skundus, vis už tokius darbus, už kuriuos smertiniam (neturtingam) žmogui gal but seniai reikėję pamatyti kartuves...

Skundikas David sakosi varysis tą kovą tol, kol busias teistojum.

**Valstybės byla
su kompanija.**

Minnesotės valstybės valdžia apskundė Great Northern geležinkelio kompanija už tai, kad ji perzengė įstatymus, išleidama daugiau akcijų ant 60 milijonų dol. Kompanija bylą prakšė. Mat norėdama padidinti savo turtą turi paduoti tam tikrą aplikaciją vyresnybei.

Neuždraudžiama.

New Yorke dabar eina byla milijonieriaus Thaw, kurs pernai užmužė kitą piniguočių White. Fotografai bandė nuimti fotografiją jo ir kitų apskustųjų, bet jiems ir jų advokatams užprotestavus, teistojas uždraudė fotografuoti. Vienok vienas atsinešė aparatą po

skvernu ir netyčia nutraukė fotografijas, kaip reikia.

Amerikiečiai viską moka pasivogti. Jiems nieks neuždraudžiama.

Isz Didž. Britanijos.

Glasgow, Škot.

Pastaruojū laiku atsilankė iš tėvynės, garbus organizatorius Vitkauskas, ant trumpo laiko, ir pradėjo daryti susirinkimus ir laikyti prakalbas visuose miesteliuose ir kaimeliuose; aiškino žmonėms apie Lietuvos ir Rusijos padėjimą praeitą ir dabartinį, ir ragino žmones vienyti ir risti prie socializmo.

Mūsų miestelyj atsilankęs 4 d. sausio sušaukė susirinkimą ir kalbėjo (ar 3-is valandas) nurodydamas iš ko kilo karė Rusų su Japonija, ir revoliucija ir kas tą revoliuciją pradėjo ir kas daugiausia joje dalyvauja. Toliaus kalbėjo kas tai yra socialistai ir ko jie nori. Žmonės visi užsilaike rimtai. Susirinkta aukų revoliucijos reikalams 17 šil. 4 pen. ir perduota Revol. Šelp. Komitetui Did. Brit. Ant pabaigos dar perskaitė Soc. Dem. partijos manifestą. Prakalbų pasiklausyt atėjo ir kelios sumanesnės moters ir laukė iki pabaigai.

K. Kundrota iš Mossend trumpoj savo kaltoj ragino sutverti liet. socialistų kuopą, jau 4 kuopos yra Škotijoje, tik nėra da Glasgowe. Potam išsireiškė, kad Glasgowe moters apšviestės, negu vyrai ir ištarė širdingą ačiu moterims kurios užsilaike iki pabaigai, nes vyrų daugelis buvo išsiskirstę. *K. Rugienius.*

**Jurgis Baronas,
keliaujantis agentas**

„Vienybės Lietuvninkų“

Isz lietuvšzku dirvu Amerikoje

Brooklyn, N. Y. Sausio 9 d. atsibuvo Lietuvių Siuvėjų Unijos metinis susirinkimas.

Į susirinkimą atsisiunte laiską sąnarys Juozas Mieliauckas patardamas, kad Unija pradėtų kiek nors veikt apie darbininkų apšvietimą, privesdamas praeties ir dabarties darbininkų skurdą ir tamsumą. Norint apsisaugot nuo kapitalistų išnaudojimo, pagerinti savo buvį, nurodė, kad reikalingiausias už viską labiau mokslas; mokslą įgijus ir supratus savo vargingą gyvenimą, nereikės šiandieniu budu kovot prieš turtinguosius t. y. su kumščia ir straikais, nes iš to, nieko gero mes neturim, ne kiek nepasigerina darbininkų buvis.

Bet mums, lietuviams negalima išeiti mokyklas, turim dirbti ant kasnio duonos, vargas prispiria ir kudikius vjeton mokyklos siusti prie darbo. Prie to prisideda ir musų girsybė, galų gale visa nelaimė—tamsybė ir nesusipratimas. Geriausias įrankis, apsišvietimo ir apsisaugojimo nuo gerimo, tai skaitymas gerų laikraščių ir knygelių darbininkiškos įtalpos.

Taigi Siuvėjų Unija turėtų įtaisyti atsakantį knygyną, kur turėtų but ir anglišku knygų pasimokinimui kalbos.

Perskaičius tą atsišaukimą, buvo balsuota, ar tas yra reikalinga ar ne. Iš kokių 300 narių, tik vienas balsas buvo priešingas, kuris nurodė, jog yra knygynėlis Liet. Sunų D-tės, o žmonės nenori skaityti. (Jeigu neskaityt tai gal mažai yra platinama ar apgarsinama). Bet visi vienu balsu nutarė, kad yra geras užmanymas ir reikalingas darbininkams.

Tam reikalui Siuvėjų Unija išrinko 5 draugus:

Juoza Mieliaucką (užmanytoją), Joną Zacharuską, Iz.

Matijošaitį, Vinčą Kriaučiuną, Vinčą Vaidelį.

Galima tikėtis, kad knygnas bus įkurtas. Tik tiek but malonu, kad komitetas pasirupintų aprinkti ne karčiamos svetainę, tai but galima tikėtis gerų vaisių.

Jonas Landukas.

W. Lynn, Mass. Lynnas yra vienas iš pramonės miestų, kur visur aplinkui galima matyti keturkapius butus, panašius į muilo skrynes, pilnus iš blyškusių proletarų, kurie vergauja dirbdami net po 13 valandų į parą. Labiausiai čia pasiplatinus kuopių, odos ir elektrikos prietaisų pramonė.

Dabar eina gerai, bet darbininkų padėjimas eina blogyn. Bedarbių armija vis didina, galima šimtais skaityti nudriskusius ir išalkusius žmones, kurie stovi valandomis pas elektrikos pabirkos ant tyro lauko žiemos laike, kad tik pirmiaus gautų su priėmėju pasikalbėti, jei neprisitaiko, tai tam ir be kalbos reikia apleisti spėkos turgavietė. Pabrikus nors ir platina, bet neužtenka darbo visiems norintiems.

Gruodžio 23 d. buvo tarp vietinių lietuvių buvo išplatinti atsišaukimai (apie 400): „Temykite Darbininkės ir Darbininkai“. Tą pačią dieną kalbėjo drg. Žagaras atstovas L. S. D. P. Kalbos turinio neatkartosiu, bet kalba žmonėms labai patiko, kad net sako, kad butų be barzdos, tai butų tikras dvasiškas tėvelis... Kalbėjo 3 valandas. Žmonių nebuvo tiek daug susirinkusių.

Labai apgailėtina, kad tokie verti oratoriai laiko neturi pasilikti ilgiaus ir duoti keletą prelekcijų darbininkams iškeilių mokslo šakų, kaip tai: ateinantis socijališkas surėdymas, religija ir socijalizmas, morališkas auginimas vaikų ir tt.

Lynno Vergas.

Atsakymas kn. Sutkaičiui.

Pittsburg, Pa. Sausio 13 d. sakydamas pamokslą, kun. Sutkaitis išdare Lietuvių Mokslo Draugystę. Patėmiję („V. L.“ N2), kad L. M. D-tė daugumą balsų nutarė priimti už organą „Vien. Liet.“, kun. S. emė niekinti d-tę, grasindamas prašinti iš parapijos tos draugystės sąnarius, jei skaitys „V-bę“. Rodijo lietuviams parsitraukti gerus katalikiškus laikraščius, „Šaltinį“ ir kitus iš Lietuvos ir čia Amerikoje išeinančius; neprigulėti prie Liet. Mokslo D-tės ir neit į jos knygyną, kur sako, platina mokslą su alaus bonkutėms.

Mūsų d-tė laikosi kaipo kliubas, turim knygyną ir pri-laikom alaus savo draugams; turim knygų visokio turinio, apie 400 dol. vertės; ateina visi lietuviški Amerikos laikraščiai ir iš Lietuvos „Vil. Žin.“ ir „L. Ukininkas“, o kitus nutarta tuojaus parsitraukti.

Kun. S. sako kneteisybę, kad mūsų knygyne nieks neskaityto knygų. Jeigu neskaitytų, tai draugystė ne nepiriktų daugiau, o dabar kasmet perka naujai išėjusias knygas. Draugystė išduoda knygas savo draugams ant 14 d.; po to laiko turi pra-nešti knygiui, tai jei reik, gali laikytis da 14 dienų, paskui tą atnešęs, pasiima kitą knygą.

Kun. S. šaukia, kad d-tė privertė sąnarius skaityti socijališką laikraštį. Neteisybė: teip yra nutarta diduma balsų per extra-susirinkimą gruodžio 23 d., 06 m.; „Vienybe“ liko kaipo organas d-tės. Prie mūsų d-tės gali prigulėti kiekvienas lietuvis, be skirtumo tikėjimo ir partijų, išimant peštukus ir lietuviškos liaudies skriaudėjus. (Neaišku: liaudies skriaudėjais daug ką galėtum pavadinti... Gal norėta pasakyt — tautos? Red.).

D-tė vienok nepriverčia sąnarius butinai imti nubalsuotą

organą „V-bę“; jei kas tą laikraštį turi išsirašęs, tai d-tė jam sugražina pinigais, kiek jis kaštuoja, o jei draugas nor skaityt kitą laikraštį, kad ir iš Lietuvos, tai ir draugystė užmoka, bet jei brangesnis už organą, tai pats tur primokėti tą viršunę. Bet kiekvienas turi skaityt kokį nors lietuvišką laikraštį.

L. M. D. sausio 13 d. per susirinkimą nutarė atsiliepti per savo organą „V. L.“ ir nurodyti savo tiesas, kad kun. S. ar kas kitas neišmisliotų d-tės. Drauge ištaria „ačiu“ kun. Sutkaičiui už pagarsinimą jos vardo, nes tą pačią dieną prisirašė 10 naujų draugų.

L. M. D. yardu,
jos komitetas:

Juozas Maskeliunas, prez.

Juozas Kepuriutis, kasier.

Pov. Sadula, sekr.

Pittsburg, Pa. Ne syki teko matyt laikraščiuose žmonių pasiskundimus, jog ten ir ten jų „dvasiškas tėvelis“ keikęs laikraščių skaitytojus, knygas ir teip toliau. Net nekarta girdi grasinant nepriimti prie ausinės. Nelaimingi tie žmoneliai kurie klausio tokio tėvelio išvadziojimų, bet da nelaimingesnė yra visą lietuvių tauta, kuri pagimdo parazitus, geidžiančius tamsybę palaikyt.

Tą patį teko ir mums pergyvent, bet kaip akmuo nuo širdies nukrinta, kad galima pasigirti, jog jau „pergyvenom“ tuos laikus, jau jie praėję, jau pas mus kas kitas. Da tik nedėlioje 13 Sausio mūsų kunigo Sutkaičio pamokslo tema buvo apie baisumą laikraščių. Labiausiai peklos kliuvo vietinei Lietuvių Mokslo D-stei, kuri paėmė „Vien. L.“ už organą, kiekvienam sąnariui išrašant tą laikraštį už dr-stės pinigus. Perkunai teip ir lakstė iš sakyklos. Mat kun. padėjęs da tą draugystę suorganizuot, ir iš savo bankos pinigų paskolines, girdi, kad

norėjau įsirašyt, tai... Cia nenugirdau gerai, ar išmetė laukan, ar norėję priimt tik ne kaip kunigą, bet vien kaip Joną Sutkaitį. Per 7 dienas visai nuomonė persimainė. Jau nedėlios dieną 20 sausio kun. Sutkaitis pradėjo pamokslą sakyt ne vien su evangelija rankoj, bet su 3 num. „Vienybės“! Rasit jų, brangūs skaitytojai, mislinat, kad jis „Vienybę“ keikė? Anaipol! Pagarbines Dievą atsiskleidė ir skaitė. Skaitė labiausiai straipsnelį p. Parcės iš Pažvelsio „Mūsų apšvietos reikalai“. Ką tikėjo, jog parapijonams bus sunku suprasti, tai išaiškino, ir tai teip gražiai, jog pats autorius vargiai but sugabėjęs tą padaryt teip suprantamai. Visos naujienos, viskas buvo parapijonams pranešta. Na, vyrai, dabar tai turim bent vieną dorą, išmintingą kunigą, kurs netik, kad nedraudžia raštų skaityt, bet pats per pamokslą perskaito. Pabaigęs skaityt „Vienybę“, pradėjo ragint visus užsirašyt laikraštį. Kiti sakė, buk tai išitarė apie „Šaltinį“, kurį jis teip mylįs, bet man nusidavė, jog jis minėjo „Vien. Liet.“. Girdi galit ir pas mane ir pas vargonininką užsirašyt. Ant galo pridurė: „kiti pliauškia, mano mieli parapijonai, jog aš ginu laikraščius skaityt. Aš neginu, visai neginu, ir patariu, kad skaitysite, tai skaitykit visus!“

Tikėti galime, jog laikraščių išleistojai turės dabar didžiausę cirkulaciją Pittsburge. Labiausiai mėgsta „V. L.“ — net mat pats kunigėlis rodija skaityt, — teipgi ir „Kovą“, nes ji dabar padidinta ir labai, sako, graži. Toks kunigas, taip vyras! Mums tokių daug reikia, tai nebutume tamsūs kaip pelėdos dienos laike. Jei tik jis savo pasielgimu iš kitos pusės neužkenks išleistojam, nes perskaičius laikraštį bažnyčioje, kur susirenka 6—700

žmonių, žmonės gal neužsisakyti laikraščio!

Bet išėjus lauk iš bažnyčios tas dalykas kiteip pasirodė. Nekurie laksto ant gatvės šaukdami: „ar neturit kas „Vienybės!“ Viens vaikinai pasitaikė su laikraščiu kišeniui, tai jį apspito pulkas žmonių, vieni šaukia, jog „duosiu dešimtuką“, kits sako: „šia kvoterį!“ Ant galų galo tiek kostumerių pasidarė, jog laikraštį nuo vaikino atėmė, nė nikelio nedavė, nes besivaržant nežinia kas nušlavė.

L. M. D-stė tikisi sekančiam susirinkime gauti apie 50 naujų sąnarių mažiausiai, nes prabuvę sąnariais per šešis mėnesius gaus „Vienybę“ už dyką ir nereiks varžyties ant gatvės. Patariu „Vienybės“ administracijai pasiūsti bent porą šimtų egzempliorių „V.“ savo agentui, jei kokį Pittsburge tur, kad ateinančią mėnesį galėtų paduoti ant pažiuros kiekvienam parapijonui tą dyviną laikraštį, o be abejonės ne vienas seks savo dvasiško tėvelio patarimą ir laikraštį užsirašys.

Parapijonas.

— Sausio 20 d. kun. Sutkatis visą pamokslą sakė iš „Vienybės“; užsinešė į pamokslinę kelis numerius ir skaitė iki nusibodo. Tai dabar kiekvienas nori matyt laikraštį „Vienybę“.

A. P.

P. Parapijnui ir visiems pittsburgiečiams pranešam, kad „Vienybę“ galima gaut pas studentą F. Bagočių, 1914 Ann str., ir pas G. Baroną, 131—16th So. Side.

Administracija.

Pittsburg, Pa. (Pabaiga). Yra klubų, kur ateina kai kurie lietuviški laikraščiai. Kliube ant Soho ir South Side teko matyt vien lenkiški laikraščiai, iš lietuviškųjų — tik „Saulė“. Mat „Saulė“ skaito delto, kad ta su „lietuviškom litarom“. Labiausiai kai kurie įpykę už litaras š ir č; no-

rėtų, kad būtų sz ir cz. Tartum jiems tie ragučiai ir uodegutės akis kapoja, teip jie jų nekenčia. Vienok, ar vertėtų delto net atkalbinėt kitus nuo skaitymo, kaip tai kai kurie daro, lyg bobos, kurios draudžia savo burdingierius nuo skaitymo; į to vietą, sako, velyk pasupk mano vaiką, nubėk į štorą... Tokia mat moterėlių politika. Sako, kad jų ilgas plaukas, o protas... Bet ir vyrų yra gana su tokiais protais, koki jų plaukai. Pittsburge atsitinka daugybė naujienų, kad nė į jaučio skurą nesurašytum. Delto baigiu.

Pittsburgietis.

Edwardsville, Pa. Gruodžio 31 d. per Gedimino D-tės prakalbas surinkta aukų \$507 ir padalinta pusiau: „Aušros“ d-tei — pasiūsta dr. J. Šliupui, ir kolonijai Susiv. Liet. Am. — pasiūsta kasieriui Skritulskui.

V. Basanavičius.

Philadelphia, Pa. Gruodžio 30 d. 06 m. socialistų kuopa surengė prakalbas. Drg. Širvydas atidaręs susirinkimą paaikino, kaip sutinka naujus metus turčiai, o kaip — vargs dieniai. Toliau kalbėjo šie draugai: K. Rutkus — apie darbininkų skriaudas įvairiose šaliose; J. Grinius (iš Brookl.) apie tai kad socializmas yra mokslas; P. Grigaitis, L.S.D. P. atstovas — apie revoliuciją Rusijoje ir Lietuvoje ir žmonių skurdą.

Dekliamavo eiles: drg. Stonkovskis, J. Savickas („Dirbk ir melski“), J. Žukas („Motina“), V. Patalavičia („Aušra aušta“). Drg. Bajerčius padainavo dainą.

Waterbury, Conn. Sausio 13 d. buvo prakalbos: socialdemokratų part. atsovo p. Grigaičio ir p. Griniaus iš New Yorko, kurie davė vien tik atsakymą d-ruį Šliupui ant jo prakalbos laikytos 25 Gruo-

džio 1906 m. kas jau buvo pagarsinta N. 2 „Vienybės“ ir kituose ir kituose laikraščiuose. Prieš prakalbas muzykė grajino marseliežą, mergaitės padainavo kelias dainas. Kalbėtojai nupeikė prakalbą d-ro Šliupo teip, kaip jie galėjo. Visos jų prakalbas čia netalpysiu per tai, kad jinai stovi žemiaus kritikos; užteks paaikinus vien tik svarbesnes ištraukas. Kalbėtojai aiškino Lietuvos istoriją teip pat kaip ir dr. Šl., tiktai ant galo pasakė, kad Š. dabartinio padėjimo nežino, delto, kad jisai jau 25 metai kaip gyvena Amerikoje, sako jisai neteisingai aiškino savo prakalboje reikalingumą autonomijos Lietuvai, seimą Vilniuj, susivaziavimą mokytojų ir tt.; už tą nupeikė Šliupą ir Lietuvos vadovus inteligentus, dvarponius, rinkimus į dumą ir ant galo visą dumą; sako, kad toks darbas Lietuvai jokios naudos ne atneš. Toliaus nurodė ant socializmo, kuris tiktai galys Lietuvą išgelbėt ir dižiausią naudą atnešti, ir dabar jau daug naudos atnešęs: sukėlė revoliuciją, daužė monopolius ir tt. Toliaus vėl papeikė Š. sykiu ir kitus inteligentus už vedimą kovos priešais tikėjimą ir kunigus. Gyrė labai Lietuvos lenkus atėjūnus ir jų kalbą, Romos tikėjimą ir kunigus, žydus ir kitokius atėjūnus valkatas. Nurodė, kad socializmas ir tikėjimas jokių kliučių nedaro, viens kitam, sako, beveik kožnas žmogus, gali buti geru socialistu ir sykiu geru kataliku ir tt. ir užbaigė savo prakalbas.

Čia paduodu savo nuomonę. Kalbėtojai užsikarštinę prieš taravo tiesoms žmonijos, arba tiktai Lietuvos istorijos bėgiui šio laikui, niekino teisybę ir sykiu paniekino savo socializmą. Męs visi žinome, kad socialistas yra žmogus darbininkas, jo tėvynė yra ten, kur jisai duonos kąsnį, sau uždirba,

kam gi reikalinga Amerikos socialistams Lietuva, Rusija, Vokietija, Italija, ir tt. Tai čia pasirodo, kad mūsų socialistams kalba ir tauta nereikalinga; socializmas tiek atneš naudos Lietuvai, kiek atneš naudos per kelias dešimtis metų Vokietijai ir kitoms Europos viešpatystėms; tas tik gali įvykti už kokių dviejų šimtų metų.

Socijalna (ar socialistų? R.) platformė gana gera, tik bėda, kad męs ją blogai suprantam; socializmas apšviečia darbininką, nurodo jo visas nelaimės, darbininkai yra išnaudojami kapitalistų labiausiai per jų įrankį tikėjimą ir kunigiją, kuri per amžius laiko darbininkus savo lenciugu pririštus. Mums priderėtų pirmiausia sutraukit lenciugus ir reples sunaikint, o kiti pamatę, kad žmogus prakaituodamas tą darbą dirba lyg nesuprasdami jį peikia ir skelbia kovą tarsi už kokį ten monopolį.

J. Giežnas.

Talpindami šitą korespondenciją, parašytą iš vienos pusės, norėtume, kad kas aprašytų nors trumpai tą dalyką ir iš kitos pusės.

Red.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

New Britain, Ct. Kuopa 27 turėjo savo extra-susirinkimą Sausio 11 d.

1. Prezidentu paliekam tą patį Paltanavičių.

2. Męs kuopa nepataria, kad būtų seimas T. M. D., yra nereikalingas.

3. Męs kuopa pritaria paaukaut iš kasos T. M. D. \$50 atsišaukusiam iš Lietuvos paliegusiam raštininkui.

Kuopos rašt.

M. J. Čeponis.

Valparaiso, Ind. 66-ta kuopa T. M. D. Sausio 12 d. turėjom savo susirinkimą, kuriame nutarta: centro primšė-

džiui palikta tą patį, M. Pal-tananavičių.

Sekr. H. J. Vaičiūnas.

Nauji sanariai.

Valparaiso, Ind. studentai.	
F. Gudas	60
Vinc. Graičius	60
Pius Balsevičius	60
F. Sedvydis	60
T.M.D. Sekr. A. Ramanaukas.	

Žeme kolionijai Susiv. L. A.

P. P. Lazauckas iš Bostono mums atsiuntė angliškai rašytą pranešimą, prašydamas jį išversti ir patalpinti laikraštyje. Pildydami tą p. P. L. prašymą, primenam, kad visados mielai patalpinsim visokius raštus apie reikalus S. L. A., tik priderėtų, kad tie raštai būtų atsiunčiami lietuviškai parašyti, arba išversti; prie vertimųgi turėtų but pridėta ir originalo kopija.

Tas raštas išvertus, šiaip skamba.

Šita nuosavybė guli Erfielde, N. H., ir susideda maždaug iš 600 akrų žemės ir 13 triobų.

Piaunamos ir dirbamos žemės yra apie 200 akrų ir gaunama nuo 100 iki 150 tonų šieno. Likusioji žemė apaugusi giria, kur yra ganykla, girios apie 5,000,000 pėdų.

Iš triobų yra yra vienas medinis namas 129½×32 su dviem skyriais 26×34½ ir 24½+32, trim gyvenimais ir sklepu. Šale to yra medinė trioba 1½ aukšto, sujungta su trioba 2-jų aukštų.

Piepinė turi 30×35 greta su trioba 30×40. Skalbykla 52×60 pėdų, su gariniu katilu. Kita medinė trioba su trim aukštais 33×45. Vandėnis malūnas 30×40 didumo. Tvirtas 122×40. Da kita trioba turi 101×34 didumo. Beto, yra didelė akmeninė dviejų aukštų trioba—pirtis su šiltu ir šaltu vandeniu.

Tas laukas prieina prie ežero Mascoma, per mylią pločio, ar daugiau; prie jo yra akmeninė prielauka.

Ta vieta suviršum 50 metų buvo nuosavybė Eufield Shakers. Žemė vaisinga, ne akmenuota. Yra didelis obelių sodas.

Daugūmas stogų yra dengta skalinėms lentoms.

Vandens rezervuaras padarytas iš cemento aukštesnis už visas triobas, dėlto vanduo ateina į visus namus.

Girioj yra pušių, eglų, kaštonų, uosių, klevų ir k.

Ta vieta žinoma kaip Mount Calm, 10 mylių nuo White River Junction, kuris yra vienu iš didžiausių susibėgimo geležinkelių šiaurės New Englande; čia galima gauti ekspresinius ir kitokiu traukiniu į visas vakarų dalis. Nuo čia yra 7 mylios iki Hanover, kur yra Dartmouth kolegija. Ta vieta labai tinka vasaros gyvenimui, ir pačiam reikia ją pamatyti, norint suprast jos vertę. Ji išviso kaštuoja apie \$200,000, bet dabar parsiduoda už pamestinus pinigus \$11,000.

Išz berno ukininkas.

Parašė J. Supaila.

(Tąsa iš N. 3)

Neilgai laukus po kalėdų ukininkas turėjo jau visą seimyną ir apdirbo užsilikusius darbus.

Per žiemą ir pavasarį da viskas gerai buvo. Atejusgi sunkiems vasaros darbams ukininkas pradėjo savo berną smarkiai spausti prie darbo. Prikeldavo ryte kaip tik aušra pasirodydavo ir turėjo be atvangos dirbt iki pietų; per piet duodavo dvi valandas pasilsėti ir vėl prie darbo iki juodai nakčiai. Prie sunkių darbų pats stodavo ir statydavo spēkas kiek galėdamas, kad tik

daugiau išnaudot darbininkus. Valgį duodavo labai prastą, drapaną ir negeresnę. Seimyna dėlto visai nesilaikydavo.

Praslinko keleta metų bevarginant samdininkus ir tarnus.

Vienus metus turėjo diktą ir drutą vaikina, kurį prie darbo teip spaudė, kaip tik išmanė; bet vaikiną mažai ką paisė ant to, jis viską atlikdavo, kas tik jam buvo paliepta. Atejo rugpiūtė. Ukininkas pastatė bernuką pirma savęs, o pats stoji paskui ir teip kirto rugius. Žinoma, ukininkas stengėsi pasialsint bernuką, bet jam tas nepavyko.

Po rugpiutei prasidėjo kitų javų valymas.

Ukininkas pastatė bernuką avizų pūti, o pats jau pradėjo tikėtai prižiūrėti, kad daugiau dirbtų, jau nėmė dalgio į rankas.

Vieną dieną apie pietus atėjo ukininkas į lauką ir pradėjo ant berno visai plust, kad mažai nupioves avizų. Bernas traukė dalgį neklausydamas reksnio ukininko. Teip ukininkas atsirėkęs užtektinai, vėla parėjo namo. Atejo pietūs ir bernukas susirinkęs savo daiktus, kuriuos turėjo lauke, parėjo namo pietų. Atsisėdo prie stalo valgyt. Tai buvo barščių bliudas ir duonos kepalas ant stalo. Vaikinėlis nieko nesakydams srėbė barščius. Štai įeina ukininkas į stubą ir kalba:

— Tai, Vinciai, pavalgęs gali imt iš gluosnio dalgį ir eiti prie avizų vėla. Dabar ne šilta, tai jokių perpiečių daugiau nelaikysime ba žinai, Vinciai, jau ir teip daug trumpesnė diena, o tu da teip palengva dirbi, tai mėš neapsidirbsime sykiu su kitais šimet.

— Ar žinai ką, gaspador, tu to neįvykdinsi, — atšovė bernas: — Aš dirbu, tai noriu ir pasilsėti kokią valandą.

— Tu dirbi,—ukininkas tarė,—kaip ašis: nematyt į katrą

puse eina.

Bernukas staiga pašoko nuo stalo, pagriebė ukininką už rankos, privedė prie stalo ir sako:

— Ar matai kas čia yr? kokį valgį tu man duodi? Ir nori da kad dirbčia už kelis! Man prikaišioji, kad mažai aš padarau. Tai sėsk prie stalo ir žiurek, kad man pavalgęs šitų barščių eitum sykiu su manim į darbą! Tai aš paziurėsiu, ar daug tu galėsi padaryt.

Ukininkas pasipurtė stipriai ir sušuko:

— Atsitrauk, snargliau, da tu mane tąsysi! Kaip duosiu į makaulę, tai tuo smegens išbyrės!

Išsisukęs iš bernuko, tuo siekė su ranka rėsti per burną vaikinui. Bernas paėmęs dručiai į savo rankas ukininką ir pakratęs gerai, pasodino jį ant suolo. Ukininkas, atsikėlęs pradėjo smarkiai rėkaut:

— Tu pasmirdėli! Ar tu da išdrįsti mane tąsyti šiandie mano stuboje! Tu žemės gumbel! Aš tau parodysiu tuojaus, kaip reikia ant svieto gyvent...

Priėjo prie durų ir atdaręs jas pasakė:

— Išeik tu man iš akių, kad tavo nė koja daugiau nepastovėtų ant mano kiemo!

— Tai gerai, aš išeisiu,—atsakė bernukas:—Ale turi man paskaityt ir atiduot mano uždarbį, ką dirbau tamistai iki šiam laikui.

— Kokio uždarbio tu reikalauji?

— Ar aš nedirbau pas tamistą daugiau, kaip pusę metų, o da nėsu gavęs nė vienos kapeikos.

— A,—tarė ukininkas,—žinai ką, Vinciai, tave kitokis gaspadorius tai būtų jau seniai pavaręs, ale aš tai vis da kenčiau... Tu man neuždirbai nė už maistą, o da reikalauji ir pinigų. Aš paziurėsiu, kas tau juos mokės!

— Ką tu čia kalbi? Ar tu mane nori pavaryt be jokio at-

lyginimo už mano darbą? Tu prakeiktas siurbėle! Jau tu keliem teip padarėi, ale man to nepadarysi! Kad ir negausiu užmokesčio už savo darbą, ale tau jo ir nereiks! Tu lupike vargdienių skuros!... Tu mislinai, kad ir mane galėsi teip išnaudot, kaip kitus, tu ubago vaike! Ar tu nepameni jau, kad ir tu buvai tokis pat darbininkas, kaip ir aš šiandien; liejai prakaitą pas kitus dėl kasnio duonos. Ar tau neskaudėjo širdį tuo syk, kada jauteisi nevalninku, ar-gi tau nesinorėjo po sunkiam darbui gaut kelias valandas pasilsio, ar turėdams tuščią pilvą pritraukusį prie nugaros, o matydamas tavo išnaudotoją uliavojant nepermislinai ir nesulyginai savo gyvenimą su savo išnaudotojaus? Matai — jis turi visko, ko panori, o tu, alkanas lyg šunelis, lieji prakaitą, degi ant saulės per dieną. Ar jau šiandien tu viską pamiršai, ar nematai kad žmogui reikia pasilsio, reikia pavalgyt, o be to negalima ilgai ištesėt. Teip aš ir ilgiau negaliu tesėt, tai žiūrėk — pajieškok man pinigų už praeitą laiką, o aš jau einu ant tavo paliepimo.

(Pabaiga bus.)

Nauji rasztai.

Socijalizmo A-B-C. Socijalisto knygynėlis N 4. Pagal H. P. Moyer sutaisė ir išleido J. O. Širvydas. Philadelphia, Pa. Spauda „Kovos“. 1906 m. Pusl. 32. Kaina 10 c.

Šitoje knygutėj yra aiškina ma socijalizmo pamatai ir tikslas. Straipsniai telpa šie: Įžanga, Socijalizmas yra prigimtas, Dabartinė sistema neprigimta, Kaip dabar išveizdi socijalizmas, Per socijalizmą į tvarką gyvata, Be socijalizmo—iškrikusiai, bledingai, Socijalizmas tiesus, Pirmieji žingsniai socijalistų programose, ir tt., Socijalizmas teisus, Nėra pinigų,

nėra prigavysečių, nėra papraku, Didžiausį pagviešimai, Socijalizmas praktiškas, Dabartinė sistema paika ir neparanki, ir tt., Gėda ir prazangos, Mūsų pereigos; Ką socijalizmas prizada žmonijai, Ką soc. pataria veikt, Kaip socijalizmas pataria tą veikt, Uzbaiga. — Niekas nesigailės nusipirkęs tą knygutę.

Lietuvis, visuomenės, politikos, mokslo ir literatūros laikraštis. Išėina Vilniuje kas dvi savaiti kartą. Kaina: metams 2 rub., pusei metų 1 rub., atskiras num. 10 kap. Redaktoriaus-leidėjas d-ras Jonas Basanavičius. Adresas: Vilnius, Stefanofskij forštadt, Urbanavičiaus namai.

Isz visur.

Peterburge eina byla 29 buvusiųjų dumos atstovų, kaltinamų už pasirašymą po Viborgo atsišaukimu, išleistu iš vaikius duma.

Keli buvusieji atstovai seniaus jau nubausti, o kaikurie pabėgę į užsienį.

Sausio 18 d. ant Jamaikos salos, vakarinėj Indijoje, didelis miestas Kingston beveik visas sugriuvo nuo žemės drebėjimo. Daug užgriuvo ir sudėgę žmonij;—suskaityta apie 1,000, bet ištikrųjų bus daug daugiau. Beveik pusė miesto paskendo į jures ir da vis daugiau gremzda iš palengvo. Daugybė vargdienių kenčia bada. Eina pašelpa maistu ir drapanomis iš visų šalių. Žaivai plaukia į pagelbą. Bet—ir tokioj nelaimėj Amerikos šarvuočius „Missouri“, gubernatoriaus prašytas, šovė iš armotų—tuščiais šuviais į kalėjimą, kur uždaryti kaliniai buvo pradėję maištą kelt... Šovė dėl pagązdinimo!

Tą pačią dieną žemė drebėjo veik visoj Europoj: Kaukaze Kubos mieste; Italijoje Tolmezzo mieste — žmonės persi-

gandę išbėgiojo iš namų; Skotijoje, apygardoje Oban buvo du nedideli drebėjimai. Čia niekur žmonių nezuvo.

Ką mainieriai užsitrauks.

Nepriilaikydami unijcs, kaip to jų priderystė reikalauja.

Suvenytų Amerikos mainieriu urėdninkai, kurie per paskutines keles savaites laike mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieri mainierius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik-tai distrikte laike dviejų savaičių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 maimieriu. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra un-sqnariais, tačiau reikia gailėtis, kad emė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams susšaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Imigracijos komisorių rapor-tai rodo, kad vis daugiau ir daugiau mūsų viengenčių ateina į šit šalį kožnus metus ir panašūs raportai yra iš mainų distriktų, kad vis daugiau mūsų vientaučių gauna darbą mainose su kiekvienais metais. Tie vyrai ateina į šią šalį jieškodami geresnių uzdarbių, ne kaip jie turėdavo savo gimtiniam krašte ir pasigaminti vagadlyvesnius namus, ne kaip jie turėjo ten, iš kur atėjo ir tuo pačiu tarpu pasirupinti apie ateitę savo ir vaikų, daug geresnę ir šviesesnę, ne kaip jie turėtų, jei jie pastliktų ten kur jie gimė.

Kietųjų anglių kasyklų darbininkai dabar turi progą prisirašyti prie unijos, kokios da niekad neturėjo. Proga palausyt patarimo viršininkų. Viršininkai tuluose distriktuose šaukia viešus susirinkimus ir aiškina žmonėms; kaip reika-

linga turėt stiprią uniją, papla-tint ją teip, kad iš mokesčių susidėtų streika fondas ir visokiam atsitikimui, kad savininkai turėtų ją pripažint ir taikintis su darbininkais.

Viršininkai tet eina į mainas ir pasako žmonėms, kada bus susirinkimas, teip kad nėviena negali teisintis buk nežinojęs apie jokį mitingą ir jo tikslą arba negirdėjęs paraginimo.

Tiems žmonėms nėra atleidimo už atsimetimą nuo unijos ir tie, kurie teip pasielgė, yra tikrai nedėkingi savmyliai, ne-neverti simpatijos nė parėmimo draugų darbininkų. Mums gaila, kad jie laimėjo tą, ką unija jiems iškovojo, neatmokedami niekuomi.

Žmonės, kurie niekad neprigulėjo, neteip yra kalti, nors juos irgi negali teisinti. Jie gauna tą, ką unija jiems iškovojo, nieko pats už tai neduodami.

Dabar, žiemai prisiartinus ir angliakasyklose visur darbams sparčiai einant, tikimės, kad mainieriai daugiau pasirupis apie savo uniją, nei rupinos per visą vasarą, o ypačiai tikimės, kad mūsų žmonės parodys prezidentui Mitcheliui, jog jie iš visokių tautų yra ištiki-miausiai.

Kada pavasaryj unija kovoj, idant išlaimėti kontraktus su savininkais, tada mūsų žmonės parodė, jog netik yra gatavi klausyti ką prezidentas ir unija liepia, bet teipgi yra gatavi streikuoti ir neit dirbt kada tik reiks.

Neseniai laikytoj prakalboj prez. J. Mitchellis kalbėjo apie reikalingumą, kad anie tuktančiai darbininkų kasmet pribunanti į anglies šalį, laiku įgytų apšviečimą. Cia atsime-nam, kokios sunkenybės stojis prieš žmogų naujai pribuvusį nemokantį šios šalies kalbą ir budus. Tai galima pasakyti apie mūsų žmones. Jie čionai pribuvę atranda, kad daug reikia jiems mokintis.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziaudien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

įkunjimu. Tai gi—anot karaliaus—velyk valniems su valnais susivienyti ir išgelbėti tai, kas yra brangintiniausia—liuositybė. Tai gi karalius sušaukė didįjį arba bendrą seimą į Liubliną ant 23 d. gruodžio 1568 m.

Palengva ir nenoromis čion keliavo Lietuviai, permatydami, jog neteks savo savistovumo¹⁾. Todėl atidarymas seimo įvyko vos 10 d. sausio 1569 m.. Tą dieną lenkiškieji paslai persistatė karaliui; prieš kam jų išrinktas paslų maršalka karunos referendorius Stasys Čarnkovskis vardan paslų pasake Jo Mylistai ilgą ir augštalakų pasvekinimą, kur ypačiai parodomas buvo reikalingumas pilnos unijos ir ištariama viltis tuojautinio jos įvykdinimo. Sekančiose dienose lenkiški senatoriai, drauge su paslais, sątaravosi, kokiu budu pradėti su Lietuva dalykus apie uniją, ir išėjo iš savo tarpo dėl šito reikalo keletą deputatų, tarp jų Gniezno archiepskupą Uchanščį, Krokuvos vyskupą Padnevskį ir kanclerį Dembinskį. Bet lietuviški senatoriai pradžioje seimo po įvafrionis priedangomis šalinosi nuo bendrų sueigų su lenkiškais senatoriais ir laikė savo atskiras sueigas kitoje svetainėje. Kviečiant lenkiškiems senatoriams: „ateikite į bendrą svetainę, kurios durys atviros, Vilniaus vaivada Mikalojus Radivilas Rudis, mandagiai atsakė, kad „iš tikrųjų durys atdaros, bet mus kliudo perdaras, per kurį mes jokiū budu negalime pereiti pas jus, jei bent karalius jį atimtų“. Po tuomi mįšlišku perdaru manyti reikia lenkiški pasikeitimai ant lietuviškos savbutybės,

1) Anot Norbuto pribuvo: popiežiaus legatas, paslai ciesoriaus, Svedų karaliaus Jono, kunigaikščių Pamarių, Turkų sultono, Krimo chano, caro Ivano; taip gi susiediški kunigaikščiai iš Muzurijos, Silėzijos, Brandenburijos ir k.; lennikai—kunigaikštis Prūsų ir Kuršo; senatas Lenkų, žemiški paslai iš visos karalystės. Iš Lietuvos kaip įgaliotieji atkako:

1) nuo senato—vyskupai: Vilniškis Valerijonas, Kyjevos Mikalojus Počius; Mikalojus kunigaikštis Radivilas, Vilniaus vaivada, žemiškas maršalkas ir did. liet. kancleris, ir Steponas Kaributis kunigaikštis Zbaraziaus, Vytebsko vaivada; Mikalojus Kiška, lietuvių raikytojas, Drohičyno storasta;

2) nuo kunigaikščių ir augštesnių ricierių: Jeronimas Chodkevyčius, Vilniaus kaštelionas, kunigaikštis Jonas Čartoryskis, kunigaikštis Jaroslavas Sanguška;

3) maršalkai: Petras Zaorskis, Mikolas Łozinskis, Melchioras Semiotas, Melchioras Snauskis, Vladislavas kunigaikštis Zbaraziaus;

4) vėliavnešiai: Povilas Ostrovičskis Ašmeniškis, Mikalojus Jonavyčius Upytiškis;

5) nuo žemionių arba žemesnėsės šlėktos, žemiški paslai: Mikalojus Valadkevyčius Žemaitijos, Jolokas Malinskis Volynijos, Theodoras Soltonas Kijevo, Vosylis Kopečis (Kopeć) Smolensko, Andrus kunigaikštis Lukomelskis Polocko, Petras Garaševyčius Novgorodko, Jonas Soroka Vytebsko, Adomas Katinskis, Drohičyno raštaiinkas, Pagirių;

6) nuo miestų: Luk. Opachovskis ir Zenonas Zurzeckis, Vilniaus dūrmistrai.

Iškilmą seimo padaugino jaunas liet. karžygys, Romanas kunigaikštis Sanguška, savo triumphališku įvažiavimu, vedinas saminius, grobius, trophėjus ir patrankas (armotas), atimtas nuo Maskoliu neseniai laimėtose pergalėse (jis mirė nuo karštligės 12 d. gegužio 1571 m.).

kurius karalius turėtų prašalinti; kiteip sakant, lietuviški magnatai tik tai tuomet tiko pradėti sutarimes apie uniją, kada karalius, kaip kad jo pirmtakunai, apsiims užlaikyti nepalytėtus rubežius lietuviškos viešpatystės iš pusės Lenkijos ir patvirtins jų statutines tiesas kaslink to, kad urėdai, arendos ir tėvoniškos dovanos nebus daviamos svetimžemiečiams (beje Lenkams), o teks tik tai tengymiams Lietuviams ir Rusinams. Sutikmii su tuomi Lietuviai įdavė seimui ant rašto sąlygas, ant kokių jie sutinka nutarti uniją: 1) Valnas išrinkimas viešpaties bendrame seime, kurs turi laikomas buti kur—nors ant rybų Lietuvo su Lenkija; 2) Atskiras jo karunavojimas Krokuvoje karališkąja, o Vilniuje didkunigaikštiskąja karuna, drauge su prisieka, kad užlaikys lietuviškas privilegijas. 3) Apgynimas abiejų suvienytų viešpatysčių bendromis spēkomis. 4) Bendri seimai turi atlaikomi buti paeiliui tai Lenkijoje, tai Lietuvoje. 5) Atskiri augštesni titulai ir urėdai taps Lietuvoje nepalytėtais užlaikyti. 6) Lenkai Lietuvoje ir Lietuviai Lenkijoje gali įgyti judinamą ir nejudinamą lobį, tačiau visokius svietiškus ir dvasiškus urėdus, taip gi žemiškus urėdus Lietuvoje gali užimti tik tai tengymiai. 7) Moneta bus atskira, nors vienokios vertybės ir tt. Prie savo apskelbimo Lietuvai pridėjo išrašus iš privilegijų, duotų jiems per didžius kunigaikščius Kazimierą (1452), Aleksandrą (1492), Zygmantą I (1506 ir 1529 m.) ir Zygmantą Augustą (pagal antrąjį statutą). Tuose išrašuose pasiantrina pareiga nemažinti didžią kunigaikštystę Lietuvos nė jos vertybėje nė prerogatyvose, nė jos rubežiuose. Prieš tam Lietuviai prašė Lenkų, idant anie taip gi ant rašto išdėtų savą projektą unijos. Tokis prašymas sukurstė daug ir labai karštų ginčų tarp lenkiškų senatorių ir paslų.

Senatoriai, iš savo pusės, surašė atsakymui raštą, kuriame nurodė ant kitų aktų ir privilegijų perėjusiųjų laikų, ypatinai ant Horodliškės unijos Jagėlos ir Vytauto, ant privilegijų Aleksandro 1501 m. ir ant Varšaviškio recesso 1564 m., pasiremdami ant kurių ir sudarė projektą suvienijimo Lietuvos su Lenkija. Bet paslų trobėsyje tasai rašinys sukeldino smarkų nesutikimą: vieni sutiko su juomi; kiti nenorėjo duoti ant rašto jokio atsakymo Lietuviams; vadindami tokį susirašinėjimą vilkinimu laiko, jie reikalavo, idant Lietuviai patys ateitų į visatiną susirinkimą ir čion tiesiok sątarautųsi apie uniją, prie kō norėjo priversti juos su pagelba karaliaus; treči, pagal savo užmanymą, perdibinėjo senatorių projektą. Suejime 8 d. vasario, kada paslų maršalkas Čarnkovskis prikalbinėjo paslus sutikti ant senatorių projekto. Krokuvos raštaiinkas Kmita pertraukė jo kalbą ir ėmė šnekėti, kad ant to pasiliks plėtmas, kas reikalauja rašinio. Pakilo trukšmas; idnat nutildyti, Čarnkovskis beldė savo lazda. „Nebelsk lazda,—suriško Kmita;—aš turiu kardą prieš šitą lazda“. Maršalkas pašoko iš vietos, sakydamas: „išitraukime ir kardą“, ir šalin numetė lazda. Pakilo didelis ir ilgokas sumišimas. Kada tas aptyko, ėmė rinkti balsus, bet dėl jų skirtumo negalima buvo ateiti į kokią—nors tvarką; su tuomi ir nuėjo ant augšto, į senatorių palatą. Čion senatoriai pradėjo išmėtinėti užsispyrimą, nepaguodoną dėl senato, bereikalingą gaišinimą laiko ir pastangą „viską tvirtinti savomis galvomis“, beje viską spęsti sauvališkai, be senato. O Krokuvos vyskupas pasakė jiems: „jūs per šešetą metų tvarkinote dalykus (ažuot senato) kartu

mums nuo jusų tvarkinimo". Ginčai dėl rašinio traukėsi ir sekančiose dienose; paslai ne vieną kartą be galutinio nutarimo vaikščiojo ant augšto pas senatorius ir užvedinėjo su jais tarybas. Senatoriai, iš savos pusės, nėsiliovė rugoję ant jų užsispyrimo. Teip, vieną syk Sandomieriaus vaivada Petras Zborovskis pasakė, tarp kitko, šituos pranašiškus žodžius: „Visi mes (senatoriai) ir daugelis pasų sutikome ant vieno, o keletas žmonių protestuoja! Tai netikusi paveizda! Jeigu kas ilgainiui užsinorės ko-nors gerų geriausio ir ant jo pusės pristos didžiausias skaitlius pasų, o keletas žmonių staiga pašoks ir ims protestuoti, tai teip ir prisieis pamesti gerą dalyką! Ponai, netinka teip". Tačiau ginčai traukėsi toliaus. Ant galo, pailsę nuo jų, paslai 12 d. vasario sutiko, kad Lietuviams paliktos butų visos, prie unijos atsinešančios, privilegijos senų laikų, ypačiai Aleksandro gromata 1501 m. ir Varšaviškis recessas 1564 m., o teip gi ir surašas ar projektas unijos, sustatytos sutikimui su senomis privilegijomis. Po tam pakvietė lietuviškus senatorius, ir čion Krokuvos vyskupas, vardan lenkiškojo senato, baigė jiems plačią atsakymui kalbą. Jis nurodė ant pirmųjų sątaikų ir prisiekų kaslink unijos ir visatinai perbėgo beveik visą jos istoriją nuo laikų Jagėlos; pažymėjo ypačiai tai, kad nuo tų laikų Lietuva tvarkinosi ant paveizdos Lenkijos, o jeigu ir budavo atskiri didi kunigaikščiai Lietuvoje, tai jie iš tiesų budavo ikgyvi atstovai lenkiškų karalių, ir kad bočiai Lietuvių visados pripažindavo uniją.

Ant šitos kalbės Vilniaus vaivada Radivilas užtėmyjo, kad ji ilga ir graži, atminti ją sunku, ir dėlto prašė surašyti ją ant popieros: Žemaitijos storasta Chodkevyčius, užmindamas apie karališkąjį aktą atsisakymo 1564 m., išsitarė su pamekle: „Jeigu mes esame jums dovanoti, tai kam jums dar unijos reikia su mumis?" Ant to Radivilas karštai atsakė, kad jie žmonės valni ir niekas padovanoti jų negalėjo. „Ponams Lenkams—jis pridurė—Lietuva dovanodavo šunis, kumeliukus, mažus žemaitiškus arklius, o ne mus valnus žmones. Musų valnastis mes įgyjome savu krauju". Lietuviški senatoriai atsitraukė į savo svetainę susirinkimų. Ant jų prašymo, lenkiški senatoriai prizadėjo prisijusti jiems kalbą Krokuvos vyskupo, kada ji bus surašyta, o dabar pridavė jiems rašinį arba savo projektą unijos. Autoriumi jo buvo tas pats Krokuvos vyskupas Padnevskis; bet tasai projektas tapo vietomis pertaisytas per žemiškus paslus. Svarbiausieji jo punktai buvo šitie: Lenkų karalius renkasi bendrais balsais Lenkijos ir Lietuvos, bet renkasi tik tai Lenkijoje. Jis taps pateptas ir karunuotas Krokuvoje, o atskiras rinkimas ir pakėlimas ant lietuviškojo sosto pasiliauja. Visatinas seimas — vienas bendras; senatas teip gi, moneta teip gi. Lenkas Lietuvoje ir Lietuvis Lenkijoje gali užiminėti kokį-nors urėdą ir įgyti kokį nori lobį. Bet ant Lietuvos neišsiskečia ekzekucija kaslink stališkų karališkų dvarų, suteiktų ant tuomlaikinio valdymo. Sayame atsakyme ant šito projekto lietuviški senatoriai dėlei siulomos jiems broliškos unijos ir meilės, atvirai pasakė: „Jeigu suliedinti lietuviškąjį kunigaikštystę su karalyste, tai nebus jokios meilės, dėlto kad tokiam atsitikime lietuviškoji kunigaikštystė turi išnykti priešais Lenkiją, lietuviškoji tauta turėtų pavirsti į kitą tautą, teip jog negalėtų būti jokios brolystės. Tuomet pristigtų vieno iš brolių, beje lietuviškos tautos, kas aišku iš paties jusų rašinio, ponuziai, įduoto

mums". „Crescit Ausonia Albae ruinis". Toliaus Lietuviai vėl išdėsto savus augščiaus minėtus punktus, ant kurių turinti pasiremti unija. Prieg tam, atspirdami priešingą nuomonę, buk nuo laikų Jagėlos did. kunigaikščiai Lietuvos buvę tik tai ikgyvi atstovai lenkiškų karalių, jie stengiasi atrodyti, kad Jagėliunai buvo ne stačiai tėvoniškais viešpačiais Lietuvos, bet buvo aprenkami per gyventojus dides kunigaikštystės; kad valdžia jų Lietuvoje jokiū budu nebuvo neaprubežiuota, todėl jie pakeliomi ant lietuviško sosto prisiekdavo užlaikysę įstatymus ir privilegijas kunigaikštystės, ko paprastai ne daro tėvoniškas ir absoliutiškas viešpats.

Atsakymas Lietuvių padarė nevienokį įspūdį ant lenkiškų senatorių ir ant pasų. Kuomet anie užlaiko minkštesnį ir susilaikantį toną ir velyja toliaus vesti sušnekas, šitie labiaus karščiuoja ir spiriasi ant pertraukimo tolygių nevaisingų sušnekų ir ant tiesioginio įsimašymo karališkos valdžios, kuri palieptų Lietuviams užimti savo vietas bendrante seime ir tiesiok priverstų juos prie unijos. Prieg tam uoliausiais šalininkais unijos esti paslai rosiškos vaivadystos, beje Galičėnai, po vada Oriechovskio Peremyšiaus teisdario: kad, sykį įsprauti į Lenkų karalystę, jie velyja angštai suvienyti su savimi ir kitas rusiškas žemes, o ne atskirtais pasilikti viešpatystės ruožiumi. Seime dar atvirai neiškyla klausimas apie priglaudimą Volynijos prie žemių lenkiškos karunos, idant išsyk neišgązdinti Lietuvių; bet tasai klausimas jau apsvarstomas esti uždarytuose suėjimuose. Nors Lietuviai tuose nedalyvauja, bet regimai gauna žinias apie viską, kas seime dedasi: todėl lenkiški senatoriai tulas savo sutarmes apdengia ypatinga paslapčia. Tokia pat paslaptis, pagal karaliaus velyjimą, įsakyta esti ir pasų triobėsiui, beje uždraustas tapo įėjimas pašalinėms ypatoms. Bet iš kitos pusės, nors karalius veikia iš vien su Lenkais, tačiau tuli lietuviški didikai gėrisi jo prielankumu, kaip Radivilai, Chodkevyčius ir Valavyčius. Lietuviški senatoriai kartais atvažiuoja pas karalių dėl slaptų susišnekėjimų.

Lietuviai atsispyrę reikalavo užlaikymo naminio skirtingumo abiejų valstijų, o Lenkai kiteip netiko, kaip į Lenkiją įkunjant pietines provincijas — kniazystę Kijevos ir Volynijos, nes liet. Podolija ir Ukraina, nupustytos per Totorius, buvo po apgynimu kazokų, o karalius taisiais apiekavojosi. Lietuviai tatau skaitė už pažėminimą jų tėvynės: nes prie Jagėliunų netekę Polocko, Smolensko, Sieveriaus, lyginai kaip senų užkariavimų po dešinei pusei Danguvos ir kairei augštutinio Dniepro, atidavę Lenkijai Ukrainą, Podoliją, Pagirius, ir jeigu dar paves Kijevą su Volynija, koks gi beliks ženklumas dides kunigaikštystės?! Zyg. Augustas vienok manė Lenkų reikalavimus esant teisingais. Dėl Lietuvos už tai jis žadėjo atiduoti Mozuriją kaipo susiduriančią provinciją. Tada Lietuva pavesdama Lenkams tolimas provincijas, vienval engiamas Totorių, ne daug ką praloštų, o geriaus galėtų gintiesi nuo Maskolių, o gal dar ir atgautų atimtąją siaurinę Rusiją. Bet Lietuvos magnatams nesinorėjo susilyginimo su Lenkais, per ką jie netektų seniorališkų prerogatyvų, beje tėvonišką senatorijų (o Lenkijoje senatorijos buvo ikgyvasties, suteikiamos svietiškiems per karalių, dvasiškiems primezgamos prie vyskupiško urėdo); prieg tam Lenkų magnatai statėsi

(Toliau bus)

Ryme popiezius išleido en cikliką į Prancuzijos katalikus vyskupus ir kunigus, kad nepasiduotų valdžiai, kad nepripažintų jau įvykusio atskyrimo bažnyčios nuo valstybės. Tarp ilgų popiežiaus išvadėjimų apie tikėjimą, Dievo įstatymus, dvasiškijos pašaukimą, tuojaus pasirodo jo kovos pamatas, tai—sumazinimas „bažnyčios pelno“ ir jo „šaltinių“ aprubežiavimas. Šaukdamas dvasiškiją prie „pasišventimo“ kurio valanda jau užstojusi, parodo reikalavimą: kad būtų guodojama bažnyčios vyresnybė, nepalytinumas n u o s a v y b e s ir laisvės. Ir keistai išrodo, kad užbaigia raginimu pirm visko pasišvesti vardan Viešpaties ir tarnauti jam, kuris esąs augštesniu idealu už „išnykstančius daiktus“...

Bet jei taip laikysis, tai daugiau kaip trečia dalis katalikų gal atsimes nuo Rymo ir sutvers „nepriklausomą“ bažnyčią, su arcivyskupu Vilatte, kurs seniai sutinką su teisingais valdžios reikalavimais.

Popiezius rengiasi išleisti ir į visus pasaulės katalikus atsišaukimą, kad paremtų suvargintą Prancuzijos bažnyčią.

Lenkai vėl turi gailestį prie popiežiaus, kad šis sutiko su caro valdžia įvesti į bažnyčias pridedamasias maldas (pamokslą, giesmės ir tt.) rusų kalboj, netik ten, kur rusų būtų daugiau, bet ir ten, kur jų būtų mažiau, ne kaip lenkų. Tai gi pop. panaikino 1877 m. kongragacijos inkvizicijos nuosprendį, kad rusų kalba katalikų bažnyčioj negalėtų būti vieša.

Varšavoj pasimirė garsusis filozofas, socijologas pedagogas, lenkų rašytojas Kramztyk, kuris vadinamas „dvitautiškaikai“: „žydus-leukas“, nes jis buvo žydas, o lenkiškai rašė. Ir da lenkai prieš žydus kovoją!

Maskolijos policijinė valdžia apgarsino kankynes ir prie spaudos statistiką už pereinčius 1906 metus.

Nubausta mirtim.....1,252
Į katorgą arba, prie karo 2,029
Į Siberiją ant viso amž....186
Į kalėjimus įmesta.....5,945
Laikraščių uždaryta.....563
Redaktorių apkaltinta....732

Šita apyskaita, kaip pačios valdžios išduota, be abejonės ne pilna: viskas, kiek galima, sumažinta. „Administratyvishkai nubaustu“ t. y. be teismo, be tyrinėjimų, čia visai neparodyta. Tuo tarpu tokių kalinių daugiausiai yra; policija įkišo į kalėjimą ir sėdek nežinia už ką per 3 mėn., kartais ilgiau, o ne mažiau kaip mėnesį. Lietuvoj tokių kankynių daugybė. O jie čia ne priskaičiuoti.

Aukos.

Kankiniams.

J. Naujoks iš New York \$3,00
C. R. Š. K—to kasierius
T. Dudas \$56,41
Pitt-ton, Pa. Teatrališ
koji draugija \$10,00
Buvo \$24,75
Viso labo \$94,16

Revoliucijos reikalams.

Riverton, Ill. A. Bražys, Al.
Baravykas po 50 c.; F. Doveika, V. Stulpus, J. Bataitis, F. Usas, L. Lesteris, A. Melynavičia po 25 c. \$2,50
Buvo (2r. Nr. 3) \$03,91
Viso labo \$96,41

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai geroj vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeimynų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hile dale, naujos mainos ir geri darbai. Dasižinokit „Vien. Liet.“ Redakcijoj.

Teatras! Teatras!

Minersville, Pa. Draugystė „A. Gužučio“ perstatys dramą autoriaus kurio vardą nešioja „Ponas ir Mužtkai“, 4 d. Vasario, salėje „Opper Houss“, pelnas visas eis revoliucijai Lietuvos, kovojančių už laisvę Tėvynės. Užprašom visus lietuvius ir lietuvautes atsilankyti netik vietinius, bet ir iš aplinkinių miestukų.

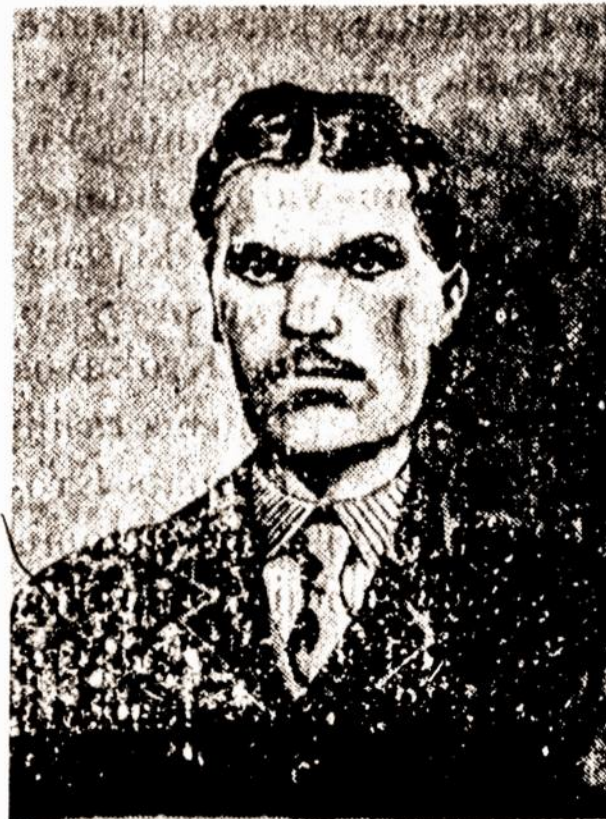
Įžanga 25c., 35c. ir 50.
Komitetas.

Didelis Balius!

Parengtas draugystės šv. Kazimiero, sušelpimui Andriukaitienės, kurios vyras serga, antras metas špitolėje. Atsibus Utarnike 5 d. Vasario 1907, 6 valandą vakare. Salėje Shawnee Dancing Academy, Plymouth, Pa. Muzika bus kopuikiausia. Užprašom visus lietuvius ir lietuvautes, ko skaitlingiausia susirinkti. Komitetas.

Tikietas ..... 25c.

Pajieszkojimai.

Juozas Smolskis.

Pajieškau savo vyro kurs ap leido mane jau 6 mėnesiai; išvažiavo knygas pardavinėdamas į Waterbury paskui rašė iš Lawrence, Mass., o dabar jau 6 mėnesiai negaunu jokios žinios. Jis pats ar kas kitas duokite žinią ant adresn:

Mort. Smolskienė
315 Fremot Alley
W. Pittston, Pa.

Pajieškau kriaučiaus prie kostumiersko darbo. Apie mokestį dasižinokite per laišką.

J. Gvaizdikas, Box 364.
Spring Valley, Ill.

Pirmas lietuviškas teatras New Yorke.

Parengtas per 52-ą kuopą L.S.P.A. Atsibus Nedėlioje, 3-čią Vasario 1907 m. svetainėje „Annex Hall“ po nr. 28—30 Avenue A. tarpe 2-ros ir 3-čios gatvės, East Side. Bus lėšama komedija I-me akte „Dėdė atvažiavo“. Po perstatymui komedijos bus dainos monoliogai, deklamacijos šokiai ir lakiojanti žigunė. Todėl užkviečiam ant to linkmaus vakaro, visus lietuvius kaip vietinius taip ir apielinkės kaip jaunos taip ir senus, kartu pasilinksmit ir gardžiai pasijuokti. Prasidės 6 tą val. po pietų ir trauksis iki vėgyvai nakčiai.

Įžanga tiktai 25 centai.

Užprašo 52 kuopos L.S.P.A.
Komitetas.

Kiekvienas septintas.

Tėmijant in dalyku stovį pasirodo kad kiekvienas septintas išduotas palaidojimo paliudijimas yra mires džiova, mes stebimės dėl ko taip mažai publika in tą dalyką tėmija ir leidže plėtotis tai baisei ligai. Gydytojai sako kad džiova gali buti išgydyta jeigu yra nepervėlai. Tai Tai koki pirmi apsiereiskimai to? Tai pirni apsiereiskimai pailsimas be priezasties ir nuslobimas ir patrotinimas apetito. Geros gyduolės paveikslan Triners Amerikan Elixir Kartusis Vynas greitai sulaukys plėtojimasi tos ligos. Šis Elixiras sutaisys trinimo prietaisas ir sustiprins. Ir nedaleis kunui nuslobti, kur visa priezastis sveikumo. Stiprus kunas pataikys visus priezastis ligos panaikinti. Mes rodijame kiekvienam nesveikam žmogui naudoti Trinerio Amerikoniskai Elixir of Bitterio Vyna užlaikymui savo sveikatos. Tie kurie turi kokį vidurių nesurinimą turi vartoti be atidejimo.

Gaunamas vizose aptiekose, arba pas patį fabrikantą — Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chciago, Ill.